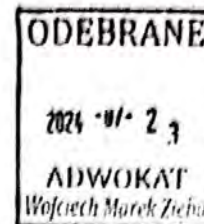

RZECZPOSPOLITA POLSKA
prokuratura Rejonowa Kraków Podgórze
w Krakowie
31-922 Kraków os. Stalowe 16 D
pr.podgorze@krakow.po.gov.pl
tel. 012 680 22 00, fax. 012 680 22 41

Kraków, dnia 3 lipca 2024 roku

Sygn. akt 4135-1.Ds.96.2022

POSTANOWIENIE o umorzeniu śledztwa

Elżbieta Ochońska-Wróbel - prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków – Podgórze w Krakowie, po zapoznaniu się z materiałami w sprawie o przest. z art. 231 § 1 kk i inne,

na podstawie art. 17§1 pkt 1 i 2 kpk,

postanowił
umorzyć śledztwo:

I. w sprawie działania od nieustalonego dnia 2015r do nieustalonego dnia 2023r w Krakowie, w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, przez osobę odpowiedzialną na podstawie przepisów ustawy o Narodowym Centrum Nauki z 7 lipca 2017r /DZ.U. 2017 poz.1530/ oraz statutu nadanego w drodze rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010r /DZ.U. 2010, nr 171/ za zajmowanie się sprawami majątkowymi Narodowego Centrum Nauki, jednocześnie będąc funkcjonariuszem publicznym, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień, poprzez uznaniowe udzielanie dofinansowania badań podstawowych, realizowanych w formie projektów badawczych, stypendiów doktorskich i staży, po uprzednim wywieraniu wpływu na członków Zespołu Ekspertów dokonujących oceny projektów, i finalnie doprowadzenie do odrzucenia projektów, które miały wpływ na rozwój dyscyplin naukowych, a w tym:

- a) w dniu 2 listopada 2016r poprzez wydanie, z naruszeniem uchwały nr 42/2016 z dnia 11 maja 2016r Rady Narodowego Centrum Nauki w sprawie warunków

konkursu SONATA BIS 6, decyzji nr DEC/2016/22/E/NZA/00651 o odmowie udzielenia pomocy finansowej na realizację projektu badawczego pt. „Ochrona wszczepionych allogeniczných wysepek Langerhansa przez zablokowanie limfatyków drenujących transplant”, czym działano na szkodę interesu prywatnego Witolda Kilarskiego,

- b) w dniu 27 kwietnia 2020r poprzez wydanie, z naruszeniem uchwały nr 68/2019 z dnia 13 czerwca 2019r Rady Narodowego Centrum Nauki w sprawie warunków i regulaminu przyznawania środków na realizację zadań w konkursie GRIEG na polsko – norweskie projekty badawcze finansowane z Norweskiego Mechanizmu Finałowego na lata 2014-2020, decyzji nr DEC/2019/34/H/NZA/00782 o odmowie udzielenia pomocy finansowej na realizację projektu badawczego pt. „Bezbliznowa rewaskularyzacja podskórnie wszczepionych wysepek Langerhansa umożliwia zastosowanie komórek macierzystych pacjenta w terapii zastępczej w cukrzycy typu I”; czym działano na szkodę interesu prywatnego Witolda Kilarskiego – kierownika projektu zatrudnionego u wnioskodawcy, Instytut Farmakologii im. Jerzego Maja Polskiej Akademii Nauk,

a w ich miejsce wybrania projektów nieistotnych, przez co wydatkował środki w sposób wyrażający Narodowemu Centrum Nauki szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w kwocie co najmniej 2 996 996,00 zł, tj. o przest. z art. 296 § 1 kk w zw z art. 296 § 3 kk i art. 231 § 1 kk w zw z art. 12 § 1 kk w zw z art. 11 § 2 kk

- wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono,

- II. w sprawie nadużycia w okresie od 23 kwietnia 2020 do 28 września 2020r w Krakowie przez funkcjonariusza publicznego Dyrektora Narodowego Centrum Nauki uprawnień, poprzez bezprawne wpływianie na recenzentów i członków zespołu oceniającego wniosek PPN/PPO/2020/1/00059, złożony w ramach programu Polskie Powroty 2020, pt. „Wpływ bioinżynierii układu limfatycznego na prawdziwą regenerację nerwów i naczyń krwionośnych w podskórnie przeszczepionych wyspach trzustkowych”, a związanego z planowanym zatrudnieniem w Instytucie Farmakologii Polskiej Akademii Nauk, powracającego naukowca, Witolda Kilarskiego i ostatecznie doprowadzenie do

wydania w dniu 2 września 2020 decyzji przez dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej o odmowie przyznania środków finansowych, czym działano na szkodę interesu prywatnego Witolda Kilarzkiego, tj. o przest. określone w art. 231 § 1 kk,

- wobec stwierdzenia, iż braku znamion czynu zabronionego,

III. w sprawie nadużycia w okresie od 29 lipca 2021 do 11 marca 2022r w Krakowie przez funkcjonariusza publicznego Dyrektora Narodowego Centrum Nauki uprawnień, poprzez bezprawne wpływanie na recenzentów i członków zespołu oceniającego wniosek PBPN/PPO/2021/1/00050, złożony w ramach programu Polskie Powroty 2021, pt. „Bezbliznowa rewaskularyzacja w przeszczepionych wysepkach Langerhansa pozwalająca na ich podskórną transplantację umożliwiającą terapię zastępcze dla komórek β w leczeniu cukrzycy typu 1”, a związanego z planowanym zatrudnieniem w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, powracającego naukowca, Witolda Kilarzkiego i ostatecznie doprowadzenie do wydania w dniu 11 marca 2021r decyzji przez dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej o odmowie przyznania środków finansowych, czym działano na szkodę interesu prywatnego Witolda Kilarzkiego, tj. o przest. określone w art. 231 § 1 kk,

- wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono,

IV. w sprawie obiecania nieustalonego dnia, nie później niż 2 listopada 2016r roku w Krakowie udzielenia korzyści majątkowej w nieustalonej kwocie osobie pełniącej funkcję publiczną – dyrektorowi Narodowego Centrum Nauki, celem skłonienia go do wydania, z naruszeniem uchwały nr 42.2016 z dnia 11 maja 2016r Rady Narodowego Centrum Nauki w sprawie warunków konkursu SONATA BIS 6, decyzji, o odmowie udzielenia pomocy finansowej na realizację projektu badawczego pt. „Ochrona wszczepionych allogenicznych wysepek Langerhansa przez zablokowanie limfatyków drenujących transplant”, tj. o przest. z art. 229 § 1 kk,

- wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono,

- V. w sprawie obiecania nieustalonego dnia, nie później niż w dniu 27 kwietnia 2020r w Krakowie udzielenia korzyści majątkowej w nieustalonej kwocie osobie pełniącej funkcję publiczną – dyrektorowi Narodowego Centrum Nauki, celem skłonienia go do wydania, z naruszeniem uchwały nr 68/2019 z dnia 13 czerwca 2019r Rady Narodowego Centrum Nauki w sprawie warunków i regulaminu przyznawania środków na realizację zadań w konkursie GRIEG na polsko – norweskie projekty badawcze finansowane z Norweskiego Mechanizmu Finałowego na lata 2014-2020, decyzji o odmowie udzielenia pomocy finansowej na realizację projektu badawczego pt. „Bezbliznowa rewaskularyzacja podskórnie wszczepionych wysepek Langerhansa umożliwia zastosowanie umożliwia zastosowanie komórek macierzystych pacjenta w terapii zastępczej w cukrzycy typu I”, tj. o przest. z art. 229 § 1 kk,

- wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono,

- VI. w sprawie nadużycia w okresie od nieustalonego dnia 2016r do 27 kwietnia 2020r w Krakowie przez funkcjonariusza publicznego, wchodzącego w skład Zespołów Ekspertów, powołanych na wiosek Rady Centralnej przez Dyrektora Narodowego Centrum Nauki zgodnie z art. 22 ustawy o Narodowym Centrum Nauki z dnia 30 kwietnia 2010r /Dz.U. 2010.nr. 96 poz. 617/, poprzez nierzetelną ocenę wniosków złożonych w konkursach i przygotowanie na tej podstawie list rankingowych, co w konsekwencji doprowadziło między innymi do odrzucenia w dniu 2 listopada 2016r projektu badawczego pt. „Ochrona wszczepionych allogeniczných wysepek Langerhansa przez zablokowanie limfatyków drenujących transplant” oraz kolejno w dniu 27 kwietnia 2020r projektu badawczego pt. „Bezbliznowa rewaskularyzacja podskórnie wszczepionych wysepek Langerhansa umożliwia zastosowanie komórek macierzystych pacjenta w terapii zastępczej w cukrzycy typu I”, czym działano na szkodę interesu prywatnego między innymi Witolda Kilarskiego tj. o przest. określone w art. 231 § 1 kk,

- wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono,

VII. w sprawie nadużycia w okresie od nieustalonego dnia 2015 do 3 listopada 2022r w Krakowie przez funkcjonariuszy publicznych, wchodzących w skład Zespołów Ekspertów, powołanych na wiosek Rady Centralnej przez Dyrektora Narodowego Centrum Nauki zgodnie z art. 22 ustawy o Narodowym Centrum Nauki z dnia 30 kwietnia 2010r /Dz.U. 2010 nr. 96 poz. 617/, poprzez nierzetelną ocenę wniosków złożonych w konkursach i przygotowanie na tej podstawie list rankingowych oraz poprzez sanowanie nieprawidłowości polegających na uczestnictwie w procedowaniu wniosków osób, co do których istniały przesłanki do ich wyłączenia, czy kopiowania własnych opinii, kontrolowania projektów innych osób, co w konsekwencji doprowadziło do nierzetelnego wyboru projektów badawczych, czym działano na szkodę interesu publicznego, tj. o przest. określone w art. 231 § 1 kk

- wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono,

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa Kraków - Podgórze pod sygn. 4135-1.Ds.96.2022 nadzorowała śledztwo prowadzone w sprawie z zawiadomienia Witolda Kilarskiego o czyn z art. 231 § 1 kk i inne.

Witold Kilarski, pierwotnie działając pod pseudonimem Ludwig E. Boltzmann, drogą e-mail w dniu 16 marca 2022r powiadomił szereg osób, powiązanych z Narodowym Centrum Nauki, i instytucji państwowych, a w tym Prokuraturę Krajową (łącznie 61 podmiotów) o dostrzeżonych nieprawidłowościach związanych z procedowaniem wniosków konkursowych, a złożonych do Narodowego Centrum Nauki w Krakowie i Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w Warszawie.

W dniu 29 listopada 2022r do Prokuratury Okręgowej w Krakowie wpłynęło zawiadomienie złożone przez pełnomocnika Witolda Kilarskiego, adw. Wojciecha Ziębę, a obciążające zarzutem nadużycia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez dyrektora

Narodowego Centrum Nauki - Zbigniewa Blockiego oraz eksperta w panelu stałym Narodowego Centrum Nauki - Marcina Drąg. Do zawiadomienia została dołączona płyta z nagraniem rozmów przeprowadzonych z między innymi z Laurą Bandurą Morgan – 12 rozmów o długości 1:02:15, 1:35:50, 1:52:30, 24:44, 35:54, 16:11, 24:44, 5:24:47, 16:11, 24:44 oraz 5:24:47.

Ustalono, iż jednostką właściwą do prowadzenia postępowania przygotowawczego w niniejszej sprawie jest Prokuratura Rejonowa Kraków Podgórze.

W dniu 4 kwietnia 2023r Witold Kilarski został przesłuchany w charakterze zawiadamiającego. Zeznał, iż zamierzał starać się o grant w toku projektu międzynarodowego, organizowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w Warszawie. Zakres planowanych przez niego badań, wymagał nawiązania współpracy z chemikiem, wytypował prof. Marcina Drąg. Za namową Laury Bandury Morgan, która знаła się osobiście z Marcinem Drągiem, nawiązał z nim kontakt e-mail za jej pośrednictwem. W następstwie czego Laura Bandura Morgan, zatrudniona w Narodowym Centrum Nauki, została wezwana przez dyrektora NCN, Zbigniewa Blockiego, i poproszona, aby zawiadamiający wycofał wniosek grantowy. Laura Bandura Morgan była wzburzona zaistniałą sytuacją i ujawniła Witoldowi Kilarskiemu nieprawidłowości, których miały dopuszczać się osoby odpowiedzialne za weryfikację wniosków o przyznanie dofinansowania. Zawiadamiający relację, składaną przez Laurę Bandurę Morgan, nagrał. Ostatecznie poddał w wątpliwość zarówno prawidłowość przyznawanych grantów z ramienia Narodowego Centrum Nauki, a finalnie brak gospodarności po stronie dyrektora placówki, co stanowi realizację znamion z art. 296 § 1 kk. Marcina Drąg pośadził zaś o wręczenie korzyści majątkowej lub składanie obietnic majątkowych, za negatywne zaopiniowanie jego wniosków złożonych w ramach programu Polskie Powroty 2020-2021, co stanowi realizację również znamion z art. 229 § 1 kk. A jako ekspert w panelu stałym Narodowego Centrum Nauki dopuścił się nadużycia udzielonych mu uprawnień, co z kolei stanowi realizację znamion art. 321 § 1 kk. Analogiczny zarzut sformułował wobec Zbigniewa Zablockiego i nieustalonego grona recenzentów i ekspertów.

Po rozstaniu z Laurą Bandurą Morgan, ta złożyła zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej Kraków Krowodrza o przestępstwie nękania jej oraz pozew do Sądu Okręgowego

w Krakowie o roszczenia finansowe z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych. Takowe Witold Kilariski ocenił, jako zemstę za odrzucenie.

W toku prowadzonego postępowania przesłuchano w charakterze świadków następujące osoby: Witolda Kilarskiego, Zbigniewa Blockiego, Laurę Bandurę – Morgan, Marcina Drąg, Macieja Waisa oraz Katarzynę Pietruszyńską.

Uzyskano dokumentację z Narodowego Centrum Nauki: uchwałę w sprawie warunków konkurs Sonata Bis 6 nr 42.2016 Rady NCN wraz ze stosownymi załącznikami, a w tym z Regulaminem przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez NCN w zakresie środków badawczych, uchwałę nr 68/2019 Rady Narodowego Centrum Nauki z dnia 13. czerwca 2019 r. w sprawie warunków i regulaminu przyznawania środków na realizację zadań w konkursie GRIEG na polsko-norweskie projekty badawcze finansowane z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021 wraz z załącznikami, statut nadany rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010r. Uzyskano również akta Prokuratury Rejonowej Kraków Krowodrza o sygn. 4133-13.Ds.619.2021, akta Prokuratury Rejonowej Kraków Podgórze w Krakowie o sygn. 4135-4.Ds.570.2022 oraz akta Sądu Okręgowego w Krakowie, Wydział I Cywilny sygn. IC 1671/22.

Nadto pozyskano informację z Najwyższej Izby Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego pismo znak KNO.0141.2.2023 oraz pismo znak KST-KSN.0141.1.2024 wraz z wystąpieniem pokontrolnym Narodowego Centrum Nauki w zakresie finansowania badań podstawowych znak KNO.410.008.02.2019 oraz wystąpieniem pokontrolnym Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej nr KNO.410.003.03.2020 i KNO.411.003.02.2021, a także informacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki Departament Kontroli i Audytu oraz z Centralnego Biura Antykorupcyjnego Delegatura w Krakowie /pismo znak KR-1085/2024/, korespondencję prowadzoną w formie e-mail i wiadomości tekstowych SMS pomiędzy Laurą Bandurą Morgan, a Marcinem Drągiem i innymi osobami.

Kolejno uzyskano informacje z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, a w tym dokumentację dotyczącą wniosku Witolda Kilarskiego o nr PPN/PPO/2020/1/00059 oraz nr BBN/PPO/2021/1/00050

W oparciu o materiał dowodowy ustalono następujący stan faktyczny.

Narodowe Centrum Nauki jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), powołaną do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych. Centrum działa na podstawie ustawy o Narodowym Centrum Nauki z 7 lipca 2017r /DZ.U. 2017 poz.1530/ oraz statutu nadanego drodze rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010r /DZ.U. 2010, nr 171/, określającego między innymi szczegółowy zakres zadań i tryb pracy organów w/w jednostki. Do zadań Narodowego Centrum Nauki należy finansowanie badań podstawowych realizowanych w formie projektów badawczych, stypendiów doktorskich i staży, po uzyskaniu tytułu doktora, innych badań naukowych, nadzór nad realizacją badań, współpraca międzynarodowa, upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o ogłaszanych konkursach, inspirowanie i monitorowanie finansowania badań podstawowych, wykonywanie innych zadań zleconych przez Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, finansowanie nagrody Narodowego Centrum Nauki.

Organami Narodowego Centrum Nauki jest Dyrektor Centrum oraz Rada Centrum. W latach 2015-2023 dyrektorem Narodowego Centrum Nauki był Zbigniew Błocki. W skład Rady Centrum wchodzi 24 członków.

Witold Kilarski dwukrotnie starał się o przyznanie mu środków finansowych na realizację projektu badawczego w ramach konkursów realizowanych przez Narodowe Centrum Nauki w Krakowie. Wniosek pt. „Ochrona wszczepionych allogenicznym wysepek Langerhansa przez zablokowanie limfatyków drenujących transplanta”, nr rejestracyjny 2016/22/E/NZ4/00651, złożony do konkursu Sonata Bis 6 został przez Dyrektora Narodowego Centrum Nauki odrzucony mocą decyzji nr DEC/2016.22.E.NY4.00651 z dnia 2 listopada 2016 o odmowie udzielenia pomocy finansowej. Wniosek nie spełniał wymogów formalnych określonych w pkt. 4 Uchwały nr 42/2016 z dnia 11 maja 2016 r. Rady Narodowego Centrum Nauki w sprawie warunków konkursu Sonata Bis 6 i nie został poddany ocenie merytorycznej wobec niedotrzymania terminu na złożenie wniosku. Od niniejszej decyzji Witold Kilarski nie złożył odwołania.

Kolejny wniosek o finansowanie projektu badawczego pokrzywdzony złożył w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2020 GRIEG-1. Projektowi badawczemu pokrzywdzonego o tytule „Bezbliznowa rewaskularyzacja podskórnio wszczepionych wysepek Langerhansa umożliwia zastosowanie komórek macierzystych pacjenta w terapii zastępczej w cukrzycy typu I” na mocy decyzji Dyrektora Narodowego Centrum Nauki nr DEC-2019/34/H/NZ4/00782 z dnia 27 kwietnia 2020 odmówiono środków finansowych. Wniosek spełniał wymogi formalne i został poddany ocenie merytorycznej przez Zespół Ekspertów w każdym z kryteriów przewidzianych w warunkach konkursu, zgodnie z wytycznymi wynikającymi z trybu oceny wniosków (uchwała nr 68/2019 Rady Narodowego Centrum Nauki z dnia 13 czerwca 2019 r. w sprawie warunków i regulaminu przyznawania środków na realizację zadań w konkursie GRIEG na polsko-norweskie projekty badawcze finansowanym z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021 wraz z załącznikami). Witold Kilarski również i w tym przypadku nie złożył odwołania od przedmiotowej decyzji.

Zawiadamiający podjął również starania o dofinansowanie projektu badawczego w ramach programu Polskie Powroty, prowadzonego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w Warszawie. W naborze w 2020r. zgłoszony został przez Instytut Farmakologii im. Jerzego Maja Polskiej Akademii Nauk projekt pt. „Wpływ bioinżynierii układu limfatycznego na prawdziwą regenerację nerwów i naczyń krwionośnych w podskórnio przeszczepionych wyspach trzustkowych”, a związanego z planowanym zatrudnieniem powracającego naukowca Witolda Kilarskiego. Decyzją Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej z dnia 28 września 2020r. nr PPN/PPO/2020/1/00059/DEC/1 odmówiono przyznania środków finansowych na realizację tego projektu. W uzasadnieniu wskazano, iż wniosek przeszedł pozytywnie weryfikację formalną i został skierowany do oceny przez Zespół oceniający ds. mobilności naukowców, powoływany przez Dyrektora NAWA. Na etapie preselekcji wniosek uzyskał 19 pkt na 20 możliwych do uzyskania i Zespół oceniający rekomendował wniosek do kolejnego etapu oceny merytorycznej. Po wszystkich etapach oceny merytorycznej wniosek otrzymał 85 pkt na 100 pkt i znalazł się na 14 pozycji listy rankingowej, podczas gdy do finansowania zakwalifikowano 13 wniosków, które otrzymały co najmniej 86,5 punktów.

W naborze w 2021r. złożony został wniosek o finansowanie projektu pt. „Bezbłiznowa rewaskularyzacja w przeszczepionych wysepkach Langerhansa pozwalająca na ich podskórną transplantację umożliwiającą terapie zastępcze dla komórek β w leczeniu cukrzycy typu 1”. Decyzją Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej z dnia 24 lutego 2022 r. nr BPN/PPO/2021/1/00050/DEC/1 również odmówiono przyznania środków finansowych na realizację projektu przez Witolda Kilarskiego w ramach programu Polskie Powroty NAWA 2021. W uzasadnieniu wskazano, iż w wyniku oceny przez Zespół oceniający ds. programu Polskie Powroty, powołany przez Dyrektora NAWA projekt otrzymał 13 pkt na 15 możliwych. Finansowanie otrzymały wnioski, które uzyskały co najmniej 14 pkt. Na niniejszą decyzję Witold Kilarski wniósł odwołanie. Wskutek wniesienia odwołania została wydana Decyzja Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej nr BPN/PPO/2021/1/00050/DEC/2, w której utrzymano w mocy zaskarżoną decyzję. Wskazano, że kontrola decyzji o przyznaniu albo o odmowie przyznania dofinansowania jest możliwa jedynie w zakresie badania, czy doszło do naruszeń formalnych przy przyznawaniu środków finansowych. W przedmiotowej sprawie wniosek Witolda Kilarskiego został złożony w terminie, a następnie oceniony formalnie, zgodnie z regulaminem Programu. Wniosek spełnił kryteria formalne i został skierowany do oceny merytorycznej. Ocena merytoryczna odbyła się zgodnie z regulaminem Programu. Wskazano, iż Dyrektor NAWA nie dopatrył się naruszeń formalnych przy przyznawaniu środków finansowych. Stwierdzono także, iż Witold Kilarski w odwołaniu podniósł kwestie, które mają charakter polemiki z wynikiem oceny merytorycznej wniosku, a ta nie jest przedmiotem kontroli decyzji.

W dalszej kolejności wskazać należy co następuje.

Witold Kilarski jest absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uzyskał tytuł magistra z zakresu biologii molekularnej. Kontynuował pracę naukową poza granicami kraju. Pozostając w związku małżeńskim, nawiązał intymną relację z Laurą Bandurą Morgan, która była zatrudniona w Narodowym Centrum Nauki w Krakowie, gdzie świadczyła pracę, jako kierownik Zespołu Kontroli i Audytu. Jak wskazano powyżej dyrektorem Narodowego Centrum Nauki w latach 2015-2023 był Zbigniew Blocki. W dniu 15 czerwca 2020r, decyzją dyrektora Narodowego Centrum Nauki, Laura Bandura Morgan została odwołana z funkcji kierownika.

Laura Bandura Morgan utrzymywała na płaszczyźnie zawodowej kontakt z prof. Marcinem Drągiem. W przeszłości łączyły ich również bliższe relacje. W miesiącu marcu 2020r Laura Bandura Morgan nawiązała z Marcinem Drągiem korespondencję, której celem było zapewnienie przez Marcina Drągę wsparcia dla Witolda Kilarzkiego, który w tym czasie wystąpił już z wnioskiem o dofinansowanie do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Prowadzona korespondencja ostatecznie doprowadziła do powstania konfliktu pomiędzy Marcinem Drągiem, a Laurą Bandurą Morgan. Finalnie Marcin Drąg powiadomił dyrektora Narodowego Centrum Nauki o nieetycznym zachowaniu Laury Bandury Morgan. Marcin Drąg w Narodowym Centrum Nauki pełnił funkcję eksperta, a zatrudniony był na Politechnice Wrocławskiej.

W reakcji na powyższe dyrektor Narodowego Centrum Nauki, Zbigniew Błocki, w dniu 29 maja 2020r wezwał na spotkanie Laurę Bandurę Morgan, podczas którego wyraził swoją dezaprobatę. Zarzucił jej również nadużycie poprzez nieuprawnioną weryfikację statusu wniosku Witolda Kilarzkiego w systemie OSF (system obsługujący wnioski o granty). W spotkaniu uczestniczył również Maciej Wais, pełniący funkcję głównego księgowego. Podczas spotkania Zbigniew Błocki, zaproponował rozwiązać problematyczną sytuację poprzez wycofanie wniosku o dofinansowanie przez Witolda Kilarzkiego.

Witold Kilarzki nie postąpił zgodnie z powyższymi sugestiami. Wzburzona Laura Bandura Morgan zrelacjonowała mu przebieg spotkania z przełożonymi i opowiadała o zakulisowych działaniach pracowników instytucji. Witold Kilarzki nagrywał wypowiedzi Laury Bandury Morgan. Finalnie skierował szereg wiadomości e-mail do szeregu podmiotów, a w tym osób prywatnych, powiązanych z Narodowym Centrum Nauki, Prokuraturę Krakową i inne jednostki organizacyjne Prokuratury, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (łącznie ujawniono 61 podmiotów). Kierował też obraźliwe wiadomości bezpośrednio do Zbigniewa Błockiego.

W toku prowadzonego śledztwa wystąpiono o udzielenie informacji do Najwyższej Izby Kontroli i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o wynikach ewentualnych kontroli Narodowego Centrum Nauki.

Uzyskano z Najwyższej Izby Kontroli wystąpienie pokontrolne wraz z informacją o wynikach kontroli *Finansowanie badań podstawowych (P/19/025)* przeprowadzonej w III i IV kwartale 2019 roku w Narodowym Centrum Nauki w Krakowie m.in. w zakresie finansowania badań podstawowych realizowanych w formie projektów. Zgodnie ze sformułowaną przez Najwyższą Izbę Kontroli oceną ogólną kontrolowanej działalności Narodowego Centrum Nauki, finansowanie badań podstawowych było prawidłowe i zgodne z zasadami przyjętymi na etapie przyznawania środków. Konkursy były realizowane terminowo i zgodnie z przyjętymi zasadami. Wnioski weryfikowano pod względem formalnym oraz poddawano ocenie merytorycznej przez niezależnych ekspertów. Nie stwierdzono przypadków zmiany przez Koordynatorów Dyscyplin kolejności projektów badawczych na listach rankingowych przygotowywanych przez Zespoły Ekspertów. Decyzje Dyrektora Narodowego Centrum Nauki były wydawane nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od upływu terminu na składanie wniosków. W latach 2011-2018 spośród 80 513 wniosków odrzuconych z przyczyn formalnych odrzucono 4 568 wniosków. W badanej próbie wniosków odrzuconych przez Koordynatorów Dyscyplin z powodu niespełniania wymogów formalnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Proces oceny wniosków przebiega w dwóch etapach. W I etapie wnioski poddawane są ocenie kwalifikacyjnej, dokonywanej na podstawie danych zawartych we wniosku i załącznikach (z wyłączeniem szczegółowego opisu projektu badawczego). Do II etapu kierowane są wnioski, w których łączna kwota planowanych nakładów nie powinna przekraczać dwukrotności wysokości środków finansowych, przeznaczonych przez Radę na dany konkurs w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin. W II etapie wnioski poddawane są ocenie specjalistycznej dokonywanej na podstawie danych zawartych we wniosku i załącznikach do wniosku (z wyłączeniem skróconego opisu projektu badawczego). Zespół dokonuje oceny na podstawie oceny indywidualnej sporządzonej przez co najmniej dwóch Ekspertów zewnętrznych, oceny Komisji na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej z kierownikiem projektu (w konkursach, w których ta rozmowa jest przewidziana regulaminem przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez NCN) oraz oceny Zespołu wykonanej podczas II sesji. W oparciu o powyższe oceny Zespoły Ekspertów tworzą listę rankingową którą Koordynator przedstawia Dyrektorowi do zatwierdzenia. Przyczynami nieuwzględnienia wniosków było: niespełnianie przez projekt kryterium badań podstawowych; uznanie, że projekt nie miał charakteru naukowego; nie został przygotowany rzetelnie; został skierowany do niewłaściwego panelu NCN; nie miał dość nowatorskiego

charakteru; był niewykonalny; miał niewielki wpływ na rozwój dyscypliny naukowej, a także niska ocena osiągnięć naukowych zespołu wykonawców; negatywnie ocenione wykonanie przez kierownika projektu wcześniejszych projektów badawczych, finansowanych ze środków na naukę; niezasadne zaplanowanie budżetu w stosunku do przedmiotu i zakresu badań. Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że Zespoły Ekspertów dokonywały oceny wniosków kierując się kryteriami określonymi w art. 30 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o NCN, przyjętym trybem dokonywania ocen oraz sporządzonymi do wniosków recenzjami zewnętrznymi. W wyniku dokonanej oceny projektów Zespoły Ekspertów ustalały listy rankingowe. Ocena bezstronności opinii przygotowanych przez ekspertów przez Koordynatorów Dyscyplin odbywała się na takich etapach jak: wybór przez Radę NCN zespołów ekspertów, przy czym zwracano uwagę, aby nie byli wybierani eksperci, którzy w danej edycji konkursów złożyli wnioski jako kierownicy projektów lub jako ich wykonawcy, co rodziłoby konflikt interesów; zwiększanie udziału ekspertów zagranicznych; zapraszanie ekspertów do zespołów i informowanie na tym etapie potencjalnych ekspertów o zasadach etycznych i unikaniu konfliktów interesów; przydzielanie przez przewodniczących Zespołów Ekspertów konkretnych wniosków do oceny ekspertom, którzy nie pozostają w konflikcie interesów z danym wnioskiem; decyzje o kierowaniu zaproszeń do wykonania ocen w drugim etapie po weryfikacji informacji zawartych we wniosku i z publicznie dostępnych danych dotyczących eksperta o możliwości wystąpienia konfliktu interesów. Ocena Koordynatorów Dyscyplin dotycząca rzetelności opinii przygotowywanych przez ekspertów odbywała się poprzez weryfikację: zgodności uzasadnień i komentarzy zawartych w opiniach z zasadami oceny wniosków, kryteriami ocen, szczegółowym trybem sporządzania ocen wniosków; kompletności opinii ekspertów; zgodności opinii z informacjami zawartymi we wniosku oraz zapewnienia zamieszczenia w ocenie końcowej merytorycznego uzasadnienia.

W toku śledztwa uzyskano także wystąpienie pokontrolne z Ministerstwa Edukacji i Nauki, wówczas Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego /DKA-WKS.0915.8.2022.ABF/. Kontrola dotyczyła działalności Narodowego Centrum Nauki w okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, z możliwością zasięgania informacji z okresów wcześniejszych. Celem kontroli było ustalenie i ocena zgodności działań NCN z przepisami prawa. Skontrolowaną działalność Narodowego Centrum Nauki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Należy jednak podkreślić, iż dostrzeżone

nieprawidłowości dotyczą kwestii formalnych - wskazano m.in. niezalatwienie skargi administracyjnej w terminie miesiąca i nie zawiadomienie skarżącego o niezalatwieniu sprawy w terminie, określenie terminu w sposób niezgodny z k.p.a. czy nie zawarcie pouczenia o treści art. 239 § 1 k.p.a. w zawiadomieniu o sposobie załatwienia skargi. W wystąpieniu pozytywnie oceniono obszar zapewnienia bezstronności i rzetelności w procedurze opiniowania wniosków. W toku kontroli ustalono, że decyzje Dyrektora NCN o przyznaniu lub odmowie przyznania środków finansowych na badania zakwalifikowane do finansowania w drodze konkursów oraz rozstrzygnięcia Komisji Odwoławczej Rady NCN były wydawane zgodnie z przepisami ustawy o Narodowym Centrum Nauki, k.p.a. oraz procedurami konkursowymi, określonymi w przepisach wewnętrznych NCN. Pozytywnie oceniono także aspekt zapewnienia bezstronności i rzetelności w procedurze opiniowania wniosków. Wskazano, iż NCN zapewniło mechanizmy mające na celu ujawnienie konfliktu interesów w procedurze opiniowania wniosków. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przez NCN procedur związanych z zapobieganiem konfliktowi interesów, zapewnieniem bezstronności oraz rzetelności opinii, w procesie opiniowania wniosków składanych w konkursach na projekty badawcze.

Ustalono, iż w Ministerstwie Edukacji i Nauki, niezależnie od przeprowadzonej kontroli w Narodowym Centrum Nauki w Krakowie podjętą działania wyjaśniające, a zainicjowane wiadomością e-mail prof. Marcina Drąga z dnia 23 lipca 2024r wraz załącznikami w postaci korespondencji prowadzonej z Laurą Bandurą Morgan i Witoldem Kilarskim za pomocą poczty elektronicznej i komunikatora WhatsApp.

W toku podjętych działań ustalono, iż w dniu 15 maja 2020r Witold Kilarski na adres poczty elektronicznej NAWA ekspediował wniosek o wyłączenie prof. Marcina Drąga z grona potencjalnych recenzentów złożonego przez niego wniosku w ramach programu Polskie Powroty 2020. Wniosek uzasadnił konfliktem interesów. W momencie podjęcia przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego działań wyjaśniających wniosek Witolda Kilarskiego nr PPN/PPO/2020/1/00059 był w toku procedowania - był po I etapie preselekcji, tj. wstępnej oceny 2 członków Zespołu Oceniającego. Wstępne oceny indywidualne wynosiły 19 i 20 punktów, a ekspertami oceniającymi nie byli eksperci wskazani przez Narodowe Centrum Nauki. Wyjaśnić należy, iż oceny wniosków dokonywał zespół oceniający do spraw

mobilności naukowców, składający się z 19 ekspertów wskazanych przez NAWA oraz 6 ekspertów wskazanych przez Narodowe Centrum Nauki.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego za pismem z dnia 12 sierpnia 2020r. ekspediowało do Delegatury Centralnego Biura Antykorupcyjnego w Krakowie zgromadzone w toku czynności wyjaśniających materiały. Materiały te zostały pozostawione ad acta /pismo znak l.dz. 1085/2024/W/.

Przesłuchani w toku śledztwa świadkowie, a to Witold Kilariski, Zbigniew Blocki, Laura Bandura – Morgan, Marcina Drag, Maciej Wais i Katarzyna Pietruszyńska co do istoty złożyli zeznania zgodne z poczynionymi ustaleniami faktycznymi.

Zbigniew Blocki, przesłuchany w charakterze świadka z pouczeniem o treści art. 183 kpk, potwierdził fakt złożenia przez Witolda Kilarskiego w latach 2020-2021 wniosków grantowych, zarówno do Narodowego Centrum Nauki, jak i do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Zaprzeczył, aby w jakikolwiek sposób wpływał na sposób ich procedowania. Jego jedyny udział przy wnioskach Witolda Kilarskiego, w toku ich procedowania, ograniczał się do zgody na przywrócenie terminu do złożenia wniosku w tzw. granie norweskim. Świadek podał, że w momencie rozstrzygania wniosku w granie norweskim, które miało miejsce na przełomie lutego oraz marca 2020r, Witold Kilariski pozostawał dla niego osobą anonimową i pierwszy raz wiedzę o jego osobie pozyskał w maju 2020 roku. Świadek zaprzeczył, aby znał któregokolwiek z członków Zespołu Ekspertów Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej i aby miało to przełożenie na ocenę wniosku Witolda Kilarskiego. Odnosnie spotkania z Laurą Bandurą-Morgan w miesiącu maju 2020r potwierdził, iż poruszył możliwość wycofania wniosku przez Witolda Kilarskiego. Uznał, iż jest to jeden ze sposobów rozwiązywania konfliktowej sytuacji.

Przesłuchana w charakterze świadka Laura Bandura-Morgan, zajmująca kierownicze stanowisko w Narodowym Centrum Nauki, potwierdziła, że Witold Kilariski nie zna się ze Zbigniewem Blockim. Wskazała, że pierwszy raz na temat Witolda Kilarskiego rozmawiała z Dyrektorem Narodowego Centrum Nauki w maju 2020 roku. Podkreśliła, że wątpi, aby Zbigniew Blocki znał kogokolwiek z Zespołu Ekspertów Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej oraz wątpi, że Zbigniew Blocki wpływał na odrzucenie wniosku Witolda

Kilarskiego. Odnosnie spotkania z dnia 29 maja 2020r zeznała, iż dyrektor zwrócił się do niej z apelem, aby jej partner wycofał wniosek o grant. Zaznaczył również, iż jej sytuacja w Narodowym Centrum Nauki nie jest pewna.

Przesłuchany w charakterze świadka, z pouczeniem o treści art. 183 kpk, Marcin Drąg zeznał, że kontakt z Witoldem Kilarskim nawiązał za pośrednictwem Laury Bandury-Morgan, która sceptycznie oceniała szanse na uzyskanie przez Witolda Kilarskiego dofinansowania. Według jej oceny potrzebował on wsparcia. Propozycje formułowane zarówno przez Laurę Bandurę Morgan, jak i Witolda Kilarskiego, ocenił jako próbę przejęcia własności intelektualnej, na szkodę zarówno jego, jak i Politechniki Wrocławskiej. Formułowane propozycje, w kontekście pełnienia przez niego funkcji eksperta stałego w Narodowym Centrum Nauki, ocenił jako wysoce nieetyczne. Zdecydował, aby o zaistniałej sytuacji poinformować Dyrektora Narodowego Centrum Nauki Zbigniewa Blockiego, co nastąpiło w dniu 29 maja 2020 roku. Rozmowa dotyczyła m.in. próby znalezienia rozwiązania, gdyż zachowanie Laury Bandury-Morgan oraz Witolda Kilarskiego mogły mieć fatalny wpływ na Narodowe Centrum Nauki, Narodową Agencję Wymiany Akademickiej oraz wszystkich naukowców, niejako uwikłanych przez w/w dwójkę w całą sytuację. W lipcu 2020 roku świadek przesłał wszystkie posiadane w tej sprawie informacje do Ministerstwa Edukacji i Szkolnictwa Wyższego. Ministerstwo powołało specjalną komisję, która po zbadaniu sprawy w sierpniu 2020 roku powiadomiła Centralne Biuro Antykorupcyjne. Nadto świadek zaprzeczył, aby miał jakikolwiek wpływ na ocenę wniosków Witolda Kilarskiego.

Zeznania złożone przez Witolda Kilarskiego, w zakresie domniemanych nieprawidłowości w procesie przyznawania grantów w Narodowym Centrum Nauki, a wręcz spisku dotyczącego jego osoby, oceniono z dużą ostrożnością procesową. Zarzucana skala nieprawidłowości, stylistyka formułowanych pism i niezwykle szeroki krąg ich adresatów, wskazuje na wysoki ładunek emocjonalny świadka, co może wpływać na zdolności zarówno na płaszczyźnie percepcyjnej, jak i w zakresie oceny stanu rzeczywistego. O skali niechęci Witolda Kilarskiego wobec Zbigniewa Blockiego świadczy chociażby niezwykle ironiczna, wręcz cyniczna wiadomość e-mail z dnia 15 marca 2023r, w której zawiadamiający wprost znacząco obraża Zbigniewa Blockiego. Aspekt finansowy niewątpliwie również miał tu ogromne znaczenie. Wskazać wystarczy, iż samą decyzją odmowną dyrektora Narodowego Centrum Nauki z dnia 27 kwietnia 2020r nr DEC-2019/34/H/NZ4/00782 Witold Kilarski

utracił potencjalny dochód w wysokości 570 000 zł. Powyższa kwota została ujęta w złożonym wniosku w ramach konkursu GR1EG, a w którym przewidziane wynagrodzenie kierownika projektu tj. Witolda Kilarzkiego zostało rozbite na lata w następujących częściach: w roku 2020 przewidziana została kwota 95 000 zł, w roku 2021 i w roku 2022 kwota 190 000 zł, natomiast w roku 2023 kwota 95 000 zł. Na stosunek Witolda Kilarzkiego wobec Zbigniewa Błockiego niewątpliwie ma również wpływ pismo Zbigniewa Błockiego, wystosowane pod koniec roku 2021 do rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, a informujące o internetowej aktywności Witolda Kilarzkiego na łamach między innymi Facebook, a skupionej na szkalowaniu Narodowego Centrum Nauki. W aktach sprawy zalega pismo Prorektora do spraw Nauki i Transferu Technologii WUM informujące Narodową Agencję Wymiany Akademickiej o odwołaniu pełnomocnictwa, udzielonego Witoldowi Kilarzkiemu przez Rektora WUM, Zbigniewa Gaciąg, a stanowiące załącznik nr 7 do wniosku POLSKIE POWROTY 2021 /pismo znak ADP/W/AWN/0725/242/2022 z dnia 15 marca 2022r/. Pismo Zbigniewa Błockiego, niewątpliwie wywarło zatem negatywny wpływ na pozycję Witolda Kilarzkiego w Warszawskiej Uczelni Medycznej.

Niewątpliwie kluczową sytuacją, w omawianym stanie faktycznym, była dyscyplinująca rozmowa przeprowadzona przez dyrektora Zbigniewa Błockiego z Laurą Bandurą Morgan, w obecności Macieja Waisa (29 maja 2020r), a która doprowadziła do powstania konfliktu, o którego sile najdobitniej świadczą wzajemnie na siebie inicjowane postępowania. W dniu 15 czerwca 2020r dyrektor Zbigniew Błocki odwołał Laurę Bandurę Morgan z funkcji kierownika Zespołu Kontroli i Audytu, co niewątpliwie również podsyciło jej stan wzburzenia.

Finalnie Laura Bandura Morgan w dniu 10 grudnia 2021r złożyła do Prokuratury Rejonowej Kraków-Krowodrza w Krakowie zawiadomienie o możliwości popełnienia czynu zabronionego z art. 190a § 1 kk. Prokuratura Rejonowa Kraków Podgórze w Krakowie pod sygn. 4135-4.Ds.570.2022 prowadziła z kolei postępowanie w sprawie z zawiadomienia Zbigniewa Błockiego również o czyn z art. 190a §1 kk, a obciążającego Witolda Kilarzkiego. Laura Bandura Morgan przed Sądem Okręgowym w Krakowie, I Wydział Cywilny w dniu 5 kwietnia 2022r złożyła pozew o ochronę dóbr osobistych. Sprawa była procedowana pod sygnaturą IC 1115/22. Zbigniew Błocki, reprezentując Narodowe Centrum Nauki przed

Sądem Rejonowym dla Krakowa Podgórze w Krakowie. Wydział II Karny złożył też prywatny akt oskarżenia przeciwko Witoldowi Kilarowskiemu o czyn z art. 212 §1 kk

Przenosząc powyższe rozważenia na kanwę niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż postępowanie należało umorzyć wobec stwierdzenia, odnośnie punktu I, III - VII części dyspozytywnej, iż czynów nie popełniono, a w zakresie czynu II wobec stwierdzenia braniu znamion czynu zabronionego.

Głównym dobrem chronionym przez art. 231 kk jest prawidłowe funkcjonowanie instytucji, której przedstawicielem jest funkcjonariusz publiczny. Czynność sprawcza, mimo że określona została jako działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, może polegać na działaniu (przekroczenie uprawnień) lub zaniechaniu (niedopełnienie obowiązków). Dla zrekonstruowania szczegółowego zakresu normy prawnokarnej niezbędne będzie sięgnięcie do przepisów określających zakres uprawnień i obowiązków funkcjonariusza publicznego wynikających z zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, na co składają się nie tylko przepisy ustaw i rozporządzeń wykonawczych, **lecz także regulaminów czy statutów (zob. A. Marek, KK. Komentarz, 2010, s. 512). Przekroczenie uprawnień oznacza przede wszystkim podjęcie czynności wykraczającej poza zakres kompetencji, czynności bez podstawy faktycznej lub prawnej (niezgodnie z prawnymi warunkami podjętej przez funkcjonariusza publicznego czynności – zob. wyr. SA w Rzeszowie z 5.9.2002 r., II AKa 74/02; OSA 2003, Nr 9, poz. 93).**

W judykaturze zauważa się, że: "Ustalenie, że określona czynność leży poza zakresem kompetencji funkcjonariusza publicznego, nie powoduje automatycznie jego odpowiedzialności za nadużycie władzy z art. 231 § 1 kk. Do takiej odpowiedzialności funkcjonariusz publiczny może zostać pociągnięty dopiero w razie ustalenia, że dana czynność pozostaje w funkcjonalnym związku z jego urzędową działalnością. Od "przekroczenia uprawnień" trzeba odróżnić: "nadużycie uprawnień"; to ostatnie ma szerszy zakres. Zasadnie w orzecznictwie wskazuje się, że: „Określenie "nadużycie uprawnień" jest szersze niż przekroczenie uprawnień (wskazane w art. 231 § 1 KK) i obejmuje zarówno działania wykraczające poza zakres udzielonych uprawnień, jak i działania formalnie mieszczące się w tym zakresie; ale wyraźnie sprzeczne z interesem mocodawcy lub obowiązkami "dobrego gospodarza" (tj. dbania o interesy mocodawcy przy prowadzeniu na

urzędywistnia się wtedy, gdy pełni ona obowiązki w zakresie, w którym jest uprawniona do wydawania decyzji administracyjnych. Warunkiem poniesienia przez nią odpowiedzialności karnej na podstawie art. 231 k.k., określającego typy przestępstwa indywidualnego, jest więc to, by przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków ze szkodą dla interesu publicznego lub prywatnego nastąpiło w zakresie, w jakim jest ona uprawniona do wydawania decyzji administracyjnych." (Postanowienie SN z 7.03.2014 r., V KK 318/13, OSNKW 2014, nr 7, poz. 57.)

Przedmiotem ochrony z kolei na gruncie art. 296 § 1 k.k. są interesy majątkowe podmiotów, które powierzyły innym osobom prowadzenie swoich interesów (Czajka, *Przestępstwa*, s. 108; Zawłocki [w:] Wąsek, *Zawłocki II*, s. 1309; Zawłocki [w:] *System*, t. 9, s. 465–466; Zawłocki [w:] Królikowski, *Zawłocki, Szczególna II*, s. 703; Górniok, *Odpowiedzialność*, s. 69; Skorupka, *Typy*, s. 23; Zientara, *Przestępstwo*, s. 89). Można przedmiot ten odczytywać także jako zasady uczciwego obrotu gospodarczego w warunkach gospodarki wolnorynkowej (Kardas [w:] Zoll III, s. 507). Czynność wykonawcza czynu zabronionego przez § 1 polega na wyrządzeniu szkody. Omawiany czyn można popełnić zarówno przez działanie, jak i przez zaniechanie, podjęte wbrew obowiązkowi (Górniok [w:] Górniok i in., t. 2, s. 426; Kardas [w:] Zoll III, s. 514 i n.). Należy dodać, że wyrządzenie szkody inaczej niż przez zachowanie podjęte wbrew obowiązkowi nie wypełnia znamion omawianego czynu zabronionego (Kardas [w:] Zoll III, s. 546). Wyrządzenie szkody musi nastąpić przez nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. Nadużycie uprawnienia polega na zachowaniu bądź przekraczającym je, bądź nawet pozostającym w ich ramach, lecz podjętym niezgodnie z celem, dla którego uprawnienia zostały sprawcy nadane (Zawłocki [w:] Wąsek, *Zawłocki II*, s. 1312 i n.; Zawłocki [w:] *System*, t. 9, s. 472 i n.; Zawłocki [w:] Królikowski, *Zawłocki, Szczególna II*, s. 711; Górniok [w:] Górniok i in., t. 2, s. 426; por. też Czajka, *Przestępstwa*, s. 122 i n.; Zientara, *Przestępstwo*, s. 94). Niedopełnienie obowiązków polega albo na całkowitej bierności w sytuacji, kiedy konieczne było podjęcie działania, albo na podjęciu działań niewystarczających do prawidłowego wywiązania się z obowiązków (Górniok [w:] Górniok i in., t. 2, s. 426). Omawiany czyn ma charakter skutkowy (Zientara, *Przestępstwo*, s. 100). Skutek stanowi znaczna szkoda majątkowa. Pojęcie to obejmuje zarówno rzeczywisty uszczerbek w majątku (*damnum emergens*), jak i utracone zyski (*lucrum cessans*); por.

uchwała SN z 21.10.1995 r., LKZP 22/95, OSNKW 1995/9-10, poz. 11; Kardas, *Szkoda*, s. 47 i n.; Kardas [w:] Zoll III, s. 546; Kowalska, *Szkoda*, s. 65; Górniok [w:] Górniok i in., Przedmiotem czynności wykonawczej jest mienie, czyli ogół praw o charakterze majątkowym; przynależnych pokrzywdzonemu podmiotowi (Górniok [w:] Górniok i in., t. 2, s. 427; Kardas [w:] Zoll III, s. 551); por. też uwagi poprzedzające art. 278.

Nie ulega wątpliwości, iż dyrektor Narodowego Centrum Nauki jest funkcjonariuszem publicznym. W sposób jednak Zbigniewowi Błockiemu sformułować zarzut art. 231 § 1 kk. Zbigniewa Błockiego dotyczą czyny od I do IV części dyspozycji w/w

Odnosnie czynu I, III i IV należało wydać postanowienie o umorzeniu śledztwa wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono, a odnośnie czynu II wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego.

W toku bowiem prowadzonego śledztwa nie ustalono, aby dyrektor Zbigniew Błocki nie dopełnił swoich obowiązków bądź też przekroczył swoje uprawnienia. Przeprowadzone postępowanie nie dostarczyło dowodów, aby w sposób wybiórczy, dowolny, faworyzujący przyznawane były w Narodowym Centrum Nauki dofinansowania dla projektów badawczych, a przy tym odrzucane projekty „wartościowe”. Co jak wskazuje zawiadamiający, należy potraktować w kategorii niegospodarności. Narodowe Centrum Nauki w Krakowie było poddane zarówno kontroli Najwyższej Izby Kontroli, jak i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie ujawniono nieprawidłowości w wydatkowaniu środków. Istotnym nadto jest, że w momencie wydawania przez Zbigniewa Błockiego decyzji nr DEC/2016/22/E/NZ4/00651 oraz nr DEC/2019/34/H/NZ4/00782, Witold Kilarski był dla niego osobą anonimową. Na dostarczonych przez Witolda Kilarskiego nagraniach nie ujawniono istotnych dla prowadzonego śledztwa informacji. Nagrana Laura Bandura Morgan, jak i Witold Kilarski, niewątpliwie byli w stanie wysokiego wzburzenia, stąd taka kategoryczność formułowanych wypowiedzi. De facto Laura Bandura Morgan, jak wskazano powyżej, została zdegradowana.

Brak jest również jakichkolwiek dowodów, aby Zbigniew Błocki w jakikolwiek sposób usiłował wpłynąć na sposób procedowania wniosków, które Witold Kilarski złożył

w ramach programu Polskie Powroty. De facto wnioski był złożone do odrębnego podmiotu – Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w Warszawie. Wnioski były rozpoznawane w procedurze wieloetapowej, przez uprzednio wyłoniony zespół ekspertów. Konflikt na linii Witold Kilariski i Zbigniew Zabłocki finalnie spowodował, iż sprawa procedowania wniosku nr PPN/PPO/2020/1/00059 była również od 23 lipca 2020r w bezpośrednim zainteresowaniu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a decyzja o odmowie przyznania grantu zapadła dopiero w dniu 28 września 2020r.

Gwoli porządku prawnego wskazać należy, iż wysokość szkody ujętej w opisie czynu I, określono na podstawie wysokości środków, o które zabiegał Witold Kilariski składając projekt w ramach konkursu Sonata BIS 6 pt. „Ochrona wszczepionych allogenicznych wysepek Langerhansa przez zablokowanie limfatyków drenujących transplant”. W prowadzonym postępowaniu odstąpiono od zliczenia wszystkich środków, które w latach 2015-2023 były wydatkowane w ramach prowadzonej przez Narodowe Centrum Nauki działalności.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż organ procesowy, chcąc odnieść się do wszystkich podniesionych zarzutów, a w tym do sformułowanych przez pełnomocnika pokrzywdzonego Witolda Kilarskiego, adw. Wojciecha Ziębę w piśmie z dnia 23 listopada 2022 roku (data odręcznie poprawiona z dnia 3 października 2022r na dzień 23 listopada 2022r) przyjął w I czynie kwalifikację kumulatywną z art. 231 § 1 kk i art. 296 § 1 kk. W powyższym piśmie w pierwszym z opisanych czynów (art. 231 § 1 kk) oraz w szóstym (art. 296 § 1) pełnomocnik zawiadamiającego wskazuje na te same inkryminowane zachowania, tj. wydawanie decyzji o odmowie przyznania środków finansowych, a w tym, jak należy domniemywać, decyzji nr DEC=2016/22/E/NZ4/00651 z dnia 2 listopada 2016r oraz nr. DEC-2019/34/H/NZ4/00782 z dnia 27 kwietnia 2020r.

W toku postępowania odstąpiono również od ustalenia czy w zakresie działalności Narodowego Centrum Nauki w Krakowie mieści się również prowadzenie działalności gospodarczej, czy jedynie finansowanie badań podstawowych, badań naukowych, nadzór nad realizacją badań naukowych, czyli wydatkowanie środków publicznych. Negatywne ustalenie powyższego samo w sobie prowadzi do dezaktualizacji znamion z art. 296 § 1 kk.

Abstrahując od powyższego wskazać należy, iż jako podstawę umorzenia czynu I przyjęto podstawę dalej idącą, a to stwierdzenie, iż czynu nie popełniono.

Jak wskazano powyżej jako podstawę umorzenia czynu II przyjęto brak znamion czynu zabronionego.

W toku postępowania ustalono, iż na feralnym spotkaniu, zainicjowanym przez Zbigniewa Błockiego z Laurą Bandurą Morgan, ze strony dyrektora istotnie padła sugestia o zasadności wycofania przez zawiadamiającego wniosku o dofinansowanie, a złożonego w ramach programu Polskie Powroty do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Dokonując oceny niniejszego zachowania należy mieć na uwadze szerszy kontekst sytuacyjny. Po pierwsze niniejsza rozmowa miała charakter dyscyplinujący. Laura Bandura Morgan w sposób bowiem zakulisowy podjęła działania mające na celu dokooptowanie prof. Marcina Drąga do projektu Witolda Kilarńskiego. Działania te Marcin Drąg ocenił jako wysoce nieetyczne, o czym powiadomił dyrektora Zbigniewa Błockiego, a wedle którego jednym z możliwych rozwiązań, zaistniałego problemu, było wycofanie wniosku, z którym związane były kontrowersje. Sugestia ta została skierowana jedynie do Laury Bandury Morgan, z którą Witold Kilarński pozostawał wówczas w związku. Zbigniew Błocki nie podjął innych kroków, zmierzających do finalnego odrzucenia wniosku zawiadamiającego. Jak opisano powyżej procedowanie niniejszego wniosku było w zainteresowaniu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, organu nadrzędnego zarówno wobec Narodowego Centrum Nauki w Krakowie, jak i Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w Warszawie.

W tym stanie rzeczy nie sposób przyjąć, aby omawiana wypowiedź Zbigniewa Błockiego stanowiła nadużycie uprawnień w rozumieniu art. 231 § 1 kk.

Pozostałe czyny, tj. IV – VI dotyczą Marcina Drąga, a czyn VII wszystkich ekspertów opiniujących dla Narodowego Centrum Nauki.

Przedmiotem ochrony art. 229 k.k. jest właściwe i prawidłowe funkcjonowanie instytucji publicznych oraz organizacji międzynarodowych, a także zaufanie do motywacji

opartej na obiektywnych przesłankach i bezinteresowności charakteryzujących wykonywanie czynności przez osoby pełniące funkcje publiczne (por. A. Lach [w:] *Kodeks...*, red. V. Konarska-Wrzesek, LEX 2023, art. 229, teza 1) oraz zaufanie społeczne do rzetelności działań instytucji państwowych, samorządu (terytorialnego, zawodowego), instytucji publicznych w państwach obcych i organizacji międzynarodowych (por. A. Barezak-Oplustil, M. Iwański [w:] *Kodeks karny. Część szczególna*, t. II, cz. II..., red. W. Wróbel, A. Zoff, LEX 2017, art. 229, teza 3).

Typy czynów zabronionych opisane w art. 229 k.k. mają charakter przestępstw powszechnych. Dla wypełnienia ich znamion przedmiotowych nie jest wymagana cecha sprawcy. Sprawcą przestępstw z art. 229 k.k. może być zatem każdy.

Czynność sprawcza realizująca znamiona łapownictwa czynnego polega na udzieleniu lub złożeniu obietnicy udzielenia korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną. Wręczenie korzyści lub jej obietnicy bez związku z pełnieniem funkcji publicznej nie stanowiłoby ataku na przedmiot ochrony (tak wyrok SN z 4.02.2020 r., II KK 111/19, LEX nr 3119612).

W toku prowadzonego śledztwa nie ujawniono jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby, iż prof. Marcin Drag wręczył Zbigniewowi Błockiemu korzyść majątkową, bądź takową obiecał w zamian za odrzucenie wniosków Witolda Kilarskiego.

Zważyć należy, iż samo w tym zakresie zawiadomienie ma charakter probablistyczny.

Nie ma też żadnych podstaw do przyjęcia, że Marcin Drag działając w roli eksperta, miał wpływ na ocenę wniosków zawiadamiającego. Co istotne do zespołu ekspertów Dyrektor Narodowego Centrum Nauki powoływał w głównej mierze utytułowanych naukowo cudzoziemców. Do zespołu oceniającego wniosek Witolda Kilarskiego, złożony w konkursie GREIG-1 o nr 2019/34/H/NZ4/00782, nie został powołany żaden polski naukowiec /pismo z dnia 3 marca 2024r Narodowego Centrum Nauki znak ZRP.023.4.2023/, a zatem również prof. Marcin Drag.

Odnosnie czynu VII, finalnie wskazać należy, iż brak jest jakichkolwiek dowodów, aby członkowie Zespołów Oceniających, dokonywali nierzetelnej oceny recenzowanych projektów badawczych, dopuszczali się nieprawidłowości poprzez plagiat ocen, kontrolowanie projektów innych osób, uczestnictwie w procedowaniu wniosków osób, co do których istniały przesłanki do ich wyłączenia.

W toku postępowania, z uwagi na stwierdzenie braku czynu zabronionego, nie dokonywano ustaleń czy członkom Zespołów Oceniających przysługuje status funkcjonariusza publicznego.

W tym stanie rzeczy, zasadnym jest, jak w części dyspozytywnej.

PROKURATOR

Elżbieta Ochońska-Wróbel

Pouczenie:

1. Stronom procesowym przysługuje prawo przejrzania akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji (art. 306 § 1a k.p.k., art. 325a § 2 k.p.k. oraz art. 465 § 1 i 2 k.p.k. i art. 329 § 1 k.p.k.). Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 k.p.k.).

Jeżeli ponownie zostanie wydane postanowienie o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia postanowienie to podlega zaskarżeniu do prokuratora nadzrędnego. W razie utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia pokrzywdzony, który dwukrotnie wykorzystał uprawnienie przewidziane w art. 306 § 1 i § 1a k.p.k., może wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu prokuratora nadzrędnego o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia (art. 330 § 2 k.p.k., art. 55 § 1 k.p.k.). Akt oskarżenia powinien spełniać wymogi określone w art. 55 § 2 k.p.k.). Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 k.p.k.).

W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadzrędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 § 2a k.p.k.).

2. Na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje podejrzanemu, pokrzywdzonemu oraz osobie, od której odebrano te przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 k.p.k.).

3. Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 i art. 460 k.p.k.).

Zarządzenie:

Stosownie do art. 100 § 4 kpk, art. 140 kpk i art. 305 § 4 kpk odpis postanowienia doręczyć:

-pokrzywdzony: Witold Kilarski według PROK SYS

-pełnomocnik pokrzywdzonego: adw. Wojciech Zięba, Plac Bieńczycki 21, 31-831 Kraków

PROKURATOR

Elżbieta Ochońska-Wróbel